

KiroFAKTA 2020

Praksistælling i kiropraktorpraksis

Indholdsfortegnelse

Baggrund.....	3
Klinikkerne	3
Klinikkernes fysiske udformning.....	3
Behandlingskapacitet	4
Træningsfaciliteter og -tilbud	5
Personale	6
Fakturering – hvem er klinikkerne underleverandører til?	7
Billeddiagnostik.....	7
Journalssystem og elektroniske services	8
Personskemaer	9
Køn og alder.....	9
Uddannelse.....	9
Beskæftigelsesforhold	10
Arbejdstid	11
Køb af klinik	12
Efteruddannelse	13
Arbejde i primærsektorens klinikker	14
Arbejdstidens anvendelse	14
Konsultationerne	14
Behandlingsmodaliteter	15
Kommunikation	16

Baggrund

Den systematiske undersøgelse af kiropraktorprofessionen i Danmark – KiroFAKTA – blev første gang gennemført i 2010. Den er planlagt til at skulle gennemføres hvert andet år, og det er således sjette gang disse data indsamles og lægges frem. Af plads- og overskuelighedshensyn afrapporteres kun tallene for de seneste fem undersøgelser i det følgende.

Undersøgelsen blev sat i gang den 2. juni 2020 med distributionen af elektroniske spørgeskemaer til 248 klinikker og 638 individuelle kiropraktorer. Den 16. juni blev den sidste rykker sendt ud til de manglende respondenter, hvorefter undersøgelsen blev lukket den 23. juni.

Svarprocenten for de individuelle skemaer lå på niveau med 2018, men en del lavere end perioden 2012-2016; for klinikskemaerne var der tale om et yderligere fald i 2020.

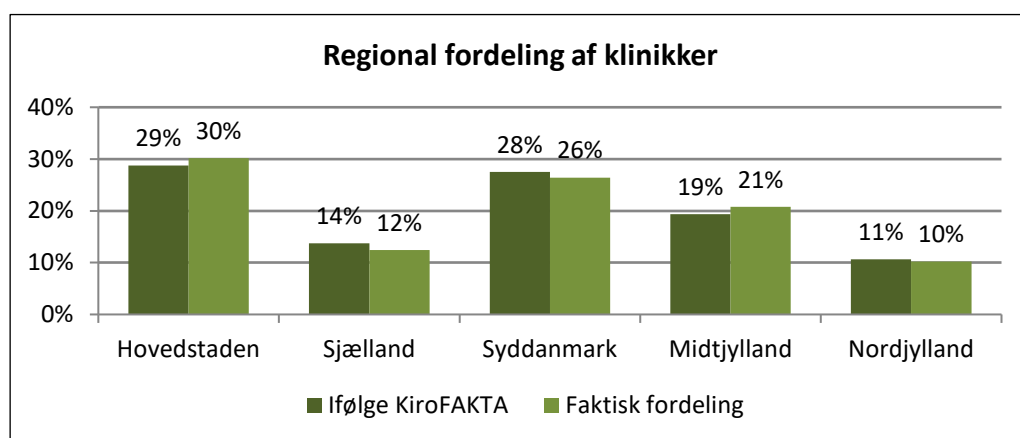
Svarprocenter	2012		2014		2016		2018		2020	
Klinikskema	77%	193/250	78%	201/258	75%	187/249	71%	182/255	65%	160/248
Kiropraktorskema	86%	469/547	82%	454/551	77%	439/567	60%	366/611	60%	384/638

Klinikkerne

Andelen af besvarende klinikker, som angiver at have overenskomst med Regionernes Lønning- og Takstnævn er 96% (153/160). Blandt de resterende klinikker, er 1% (2/160) uden overenskomst efter eget ønske, mens det for 3% (5/160) ikke har været muligt at opnå et ydernummer.

Virksomhedsformen fordeler sig med 20% (32/160) som Interessentskaber (I/S), 42% (67/160) er Anpartsselskaber og 37% (9/160) er organiseret som Enkeltmandsvirksomheder. 1% (1/160) angiver andre virksomhedsformer og 1% (1/160) har ikke oplyst virksomhedsform.

I forhold til klinikernes geografiske placering i landet adskiller de besvarende klinikker sig minimalt fra den faktiske fordeling.

Klinikkernes fysiske udformning

Klinikkernes gennemsnitlige størrelse målt på rapporteret areal ligger ret konstant over årene, og i forhold til 2018 er den uændret på 232m². En svag tendens fra tidligere år til flere klinikker over 300m² synes bekræftet, men udsvingene er beskedne og kan være påvirket af den lavere svarprocent.

Klinikkens areal (m ²)	2012 (n=193)		2014 (n=201)		2016 (n=187)		2018 (n=182)		2020 (n=160)	
Gennemsnitsstørrelse (m ²)	216		223		222		232		232	
< 100 m ²	10%	20	12%	25	12%	23	10%	18	13%	20
100 – 199 m ²	44%	85	37%	74	35%	66	37%	67	37%	59
200 – 299 m ²	25%	48	23%	47	25%	46	23%	41	21%	34
300 – 399 m ²	8%	16	12%	24	12%	22	13%	24	17%	27
≥ 400 m ²	9%	17	10%	21	11%	20	13%	24	11%	17
Uoplyst	4%	7	5%	10	5%	10	4%	8	2%	3

Det gennemsnitlige antal behandlingsrum er 4, hvilket er uændret i forhold til tidligere undersøgelser. Tallet dækker over en forskydning mod en større andel af klinikker med 6-10 rum frem for 3-5 rum, mens et andelen med over 10 rum er forholdsvis konstant.

Antal behandlingsrum	2012 (n=193)		2014 (n=201)		2016 (n=187)		2018 (n=182)		2020 (n=160)	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
1 - 2	37%	71	35%	71	34%	63	29%	52	33%	52
3 - 5	44%	85	48%	97	47%	87	49%	90	41%	66
6 - 10	15%	28	11%	22	15%	28	15%	28	22%	35
> 10	1%	2	2%	5	2%	4	2%	4	2%	3
Uoplyst	4%	7	3%	6	3%	5	4%	8	3%	4

I 35% (55/160) af klinikkerne bliver samtlige behandlingsrum anvendt alene af kiropraktorer. For 60% (94/160) af klinikkeres vedkommende bliver en del af rummene kun anvendt af kiropraktorer, mens 5% (8/160) ikke har rum, der alene bliver anvendt af kiropraktorer. 3 klinikker undlod at besvare dette punkt.

Adspurgt om i hvilke plan klinikken har lokaler med patientadgang, angiver 4% (6/160) at have lokaler i kælderetagen, 59% (95/160) havde lokaler i stueetagen, mens 47% (75/160) af klinikkerne havde lokaler med patientadgang på 1. sal eller højere. Der var mulighed for at angive mere end ét svar.

Over årene har der samlet set været en støt stigning i udbuddet af handicapfaciliteter, såsom adgang for kørestol og bære og handicaptollet, hvilket naturligt nok modsvarer af et fald i klinikker helt uden sådanne faciliteter til nu at være hver syvende.

Handicapfaciliteter	2012 (n=193)		2014 (n=201)		2016 (n=187)		2018 (n=182)		2020 (n=160)	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
Adgang for kørestol	54%	105	55%	110	62%	116	68%	123	68%	109
Elevator*	44%	39/88	47%	44/94	50%	49/98	53%	50/95	51%	41/81
Kørestolslift på trappe	3%	6	2%	5	6%	12	3%	6	6%	10
Adgang for bære	36%	69	38%	77	60%	113	65%	113	64%	102
Handicaptollet	32%	62	34%	69	42%	78	46%	80	54%	86
Ingen	28%	55	29%	59	16%	29	15%	31	14%	22
Uoplyst	3%	6	3%	7	4%	8	4%	7	3%	5

*Kun opgjort for klinikker med behandlingsrum over/under stueplan. Relevant n-værdi angivet separat.

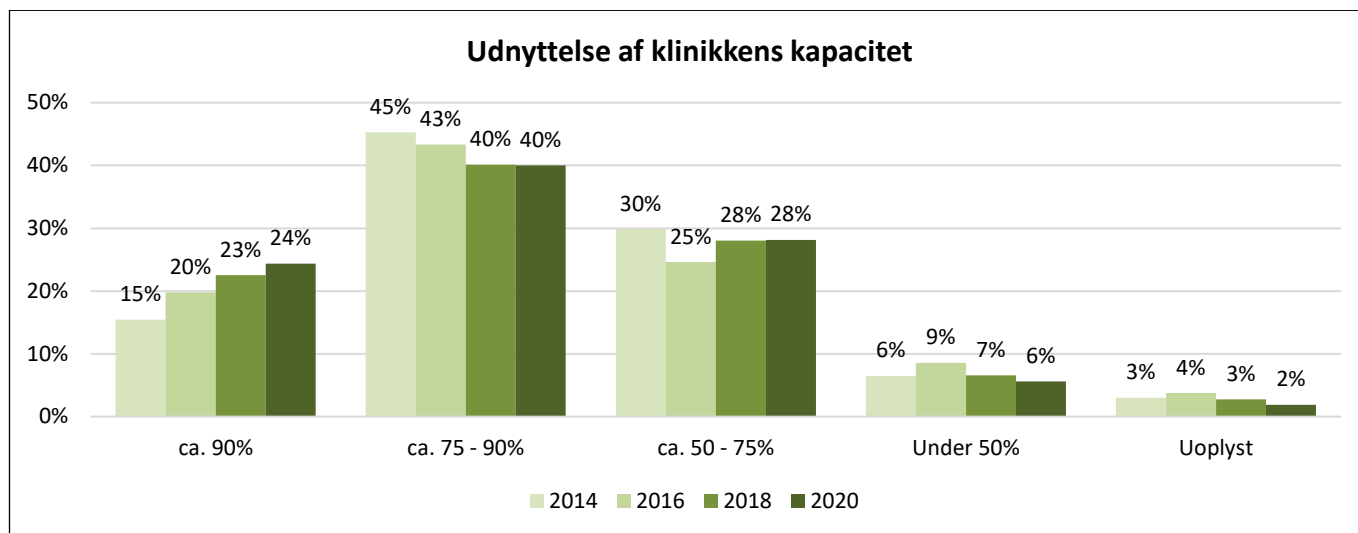
Hos 39% (62/160) af klinikkerne har man adressefællesskab med andre behandlere i eksempelvis et sundhedshus. Blandt disse er man ydermere fælles om:

Fælles faciliteter (flere kryds mulige)	2012 (n=68)		2014 (n=76)		2016 (n=59)		2018 (n=68)		2020 (n=62)	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
Parkering/ indgang	87%	59	91%	69	97%	57	94%	64	98%	61
Personale	34%	23	32%	24	32%	19	32%	22	29%	18
Reception	63%	43	53%	40	47%	28	47%	32	45%	28
Behandlingslokale	18%	12	22%	17	36%	21	29%	20	18%	11
Træningslokale	12%	8	17%	13	24%	14	32%	22	19%	12
Intet/uoplyst	10%	7	3%	2	2%	1	1%	1	-	0

Behandlingskapacitet

Siden 2014 har klinikkerne besvaret spørgsmål om graden af udnyttelse af deres behandlingskapacitet forstået som både behandlere og rum i en gennemsnitlig uge. Ca. 90% eller derover defineres som fuld udnyttelse, og den kategori har været stigende gennem alle undersøgelserne.

Blandt de 39 klinikker uden ledig kapacitet har 9 aktuelle planer om at udvide eller flytte klinikken; 13 ejere vil gerne udvide, men kan grundet begrænsninger i de fysiske rammer (7) eller af andre årsager (6) ikke gøre det. 16 klinikker ønsker ikke udvidelse eller flytning trods den fulde kapacitetsudnyttelse. En enkelt undlod at besvare spørgsmålet.

Det efterfølgende spørgsmål om den primære årsag til eventuel manglende udnyttelse af kapaciteten stilles ikke til klinikker, der har angivet fuld udnyttelse. Procentsatsen i nedenstående tabel er imidlertid opgjort i forhold til det samlede antal af besvarende klinikkerne og afspejler derved forekomsten af fx manglende patientgrundlag eller kiropraktisk arbejdskraft for branchen som helhed mål ud fra KiroFAKTA-undersøgelsen.

Entydige udviklingstendenser kan næppe udledes, om end efterspørgslen på yderligere arbejdskraft ser ud til at være konstant.

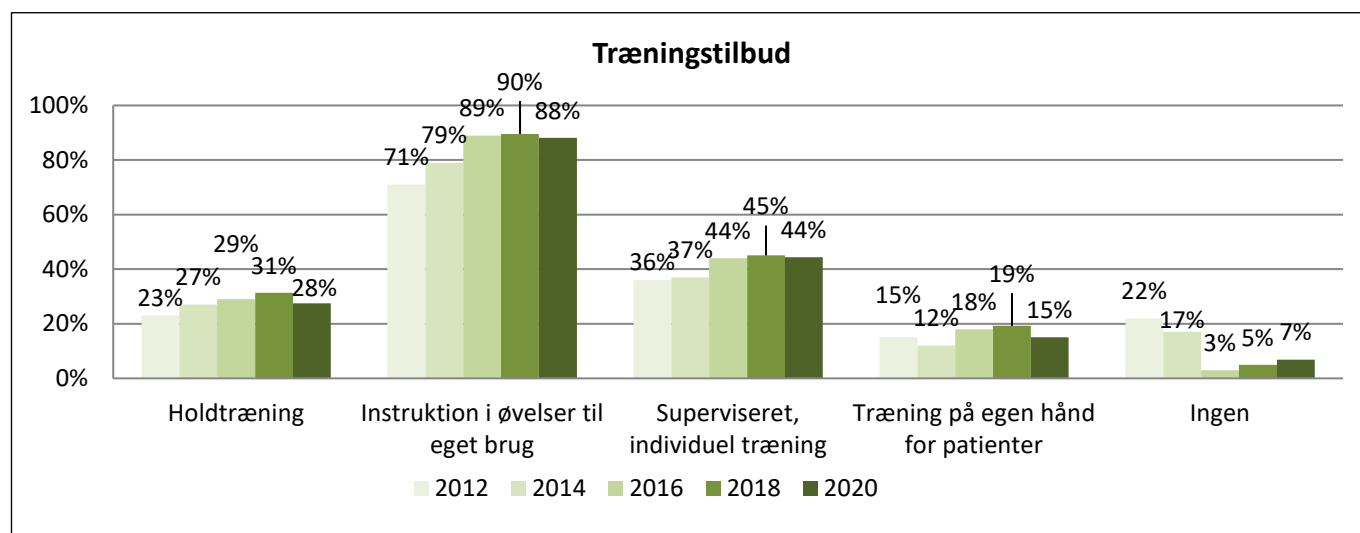
Årsag til uudnyttet kapacitet	2014 (n=201)		2016 (n=187)		2018 (n=182)		2020 (n=160)	
	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal
Manglende patientgrundlag	34%	63	25%	46	23%	42	28%	45
Manglende kiropraktisk arbejdskraft (som jeg gerne ville ansætte, hvis det var muligt)	18%	37	22%	42	18%	33	18%	29
Manglende arbejdskraft (men jeg ønsker ikke yderligere ansættelser)	8%	16	12%	19	13%	24	8%	12
For få behandlingsrum til antallet af behandlere	1%	3	3%	6	5%	10	3%	5
Andet	18%	36	14%	26	13%	25	16%	26

Træningsfaciliteter og -tilbud

Træningsfaciliteter (flere kryds mulige)	2012 (n = 193)		2014 (n = 201)		2016 (n = 187)		2018 (n = 182)		2020 (n = 160)	
	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal
Separat træningslokale	22%	42	29%	58	36%	67	42%	76	37%	59
Maskiner	15%	28	15%	31	15%	28	21%	39	17%	27
Løse redskaber	47%	90	51%	102	65%	121	66%	120	66%	106
Badefaciliteter	9%	18	12%	25	17%	31	25%	45	23%	36
Ingen af ovennævnte	48%	93	41%	83	25%	46	24%	43	24%	38
Uoplyst	4%	8	4%	8	6%	11	4%	8	5%	8

Efter et indledende løft i udviklingen viser tallene fra de seneste tre undersøgelser en stilstand i forekomsten af trænings- og badefaciliteter.

Tilsvarende har klinikernes træningstilbud til deres patienter tilsyneladende fundet et stabilt over de seneste år, hvor omtrent 90% tilbyder instruktion til øvelser, ca. 45% superviseret individuel træning og 30% udbyder holdtræning.

Ud over de parametre, der er vist i grafen, havde klinikkerne mulighed for at angive "Træning på egen hånd åben for alle" og "Andet", hvilket hhv. 4% (6/160) og 8% (12/160) gjorde.

Personale

Kiropraktorer

Antal kiropraktorer (inkl. indehavere)	2012 (n = 193)		2014 (n = 201)		2016 (n = 187)		2018 (n = 182)		2020 (n = 160)	
1	37%	71	36%	73	39%	72	34%	62	31%	49
2	26%	50	25%	50	22%	41	17%	31	21%	33
3	13%	25	19%	38	14%	26	15%	28	13%	21
4	10%	20	8%	17	8%	15	10%	18	11%	18
≥ 5	6%	11	5%	11	10%	18	13%	24	19%	30
Uoplyst	8%	16	6%	12	8%	15	10%	19	6%	9

Det gennemsnitlige antal kiropraktorer beskæftiget ved de besvarende klinikker med ansættelsesretlig kontrakt er 3,0. Det er en stigning på ca. 10% fra 2018 og peger mod en generel tendens mod flere klinikker med et højt antal tilknyttede kiropraktorer.

Andre personalegrupper

Opgørelsen af personalesammensætning på klinikkerne omfatter fra og med 2016 tværfaglige fællesskaber, med såvel egentlige ansættelsesretlige kontrakter som indlejring. I 2012 og 2014 blev der kun spurgt til ansættelser. Undersøgelsen viser, at antallet af klinikker med tilknyttede behandlere ligger på samme niveau i alle undersøgelserne siden 2016. For sekretærer er det stort set uændret over alle årene.

Andel med andre personalegrupper tilknyttet på klinikken	2012 (n = 193)		2014 (n = 201)		2016 (n = 187)		2018 (n = 182)		2020 (n = 160)	
Sekretærer	78%	150	76%	153	79%	148	75%	136	79%	127
Fysioterapeuter	25%	49	25%	51	38%	71	38%	69	45%	72
Massører	46%	89	48%	96	51%	96	50%	91	48%	77
Andre behandlere	12%	24	19%	38	27%	51	27%	50	26%	41

Fakturering – hvem er klinikkerne underleverandører til?

Hvem er klinikken underleverandør til (hvem faktureres)	2020 (n = 160)	
PFA	82%	131
Dansk Sundhedssikring	75%	120
Danica	75%	120
Mølholm	73%	116
TopDanmark	68%	108
Tryg	68%	108
Nordic Netcare	66%	106
Skandia	64%	102
Codan	64%	102
Pensiondanmark	62%	99
Falck Health Care	60%	96
Prima Care	51%	82
SundhedsDoktor	46%	73
Behandlerbooking	13%	21
Anden udbyder af privat sundhedsordning	14%	23
Anden privat virksomhed	25%	40
Andre kiropraktorer	34%	55
Kommune eller Region	36%	58
Ingen	3%	4
Uoplyst	4%	7

På grund af bl.a. virksomhedssammenlægninger og opkøb skifter det en del fra år til år, hvem klinikkerne er underleverandører til. Ændringer lader sig derfor kun vanskeligt opgøre stringent over tid, men praktisk taget alle klinikker har erhvervskunder og en meget stor andel har mange forskellige.

Billeddiagnostik

Billeddiagnostiske modaliteter	2012 (n = 193)		2014 (n = 201)		2016 (n = 187)		2018 (n = 182)		2020 (n = 160)	
Digital røntgen	63%	122	70%	141	68%	127	68%	123	64%	103
Analog røntgen	15%	29	5%	11	4%	8	5%	9	4%	6
Ultralyd	19%	37	17%	35	20%	37	20%	37	22%	35
MR	1%	2	1%	1	1%	2	1%	1	-	0
Ingen	13%	25	17%	35	18%	34	17%	31	28%	44
Uoplyst	8%	13	4%	9	7%	13	7%	13	4%	6

Andelen af klinikker uden billeddiagnostisk udstyr viser i 2020 en pludselig stigning i forhold til de foregående år. I det hele taget modsvares det forventelige fald i analoge røntgenanlæg i klinikkerne ikke af en tilsvarende stigning i forekomsten af digital røntgen, mens andelen af klinikker med ultralyd holder sig relativt konstant over alle årene. Klinikker med udstyr til MR-skanning var ikke blandt de besvarende i 2020.

Henvisninger til billeddiagnostik uden for klinikken:

Hvilke billeddiagnostiske modaliteter henviser klinikken til (flere svar muligt)	Digital røntgen					Ultralyd					MR				
	'12	'14	'16	'18	'20	'12	'14	'16	'18	'20	'12	'14	'16	'18	'20
	Anden kiropraktor	29	27	34	30	25	25	40	45	47	34	3	0	2	0
Det offentlige	43	41	47	47	52	60	54	69	41	50	99	141	137	123	112
Privat	17	8	17	17	28	44	33	52	33	32	74	96	89	71	78
I alt	58	59	69	62	62	81	93	108	86	76	113	153	150	132	115

Samlet henviser 76% (121/160) til én eller flere former for billeddiagnostik uden for klinikken.

Journalssystem og elektroniske services

På området for elektroniske journalssystemer er ClinicCare fortsat den mest brugte udbyder, om end noget mindre dominerende end tidligere. KirCACS benyttes nu af en fjerdedel af de besvarende klinikker.

Journalssystem	2012 (n = 193)		2014 (n = 201)		2016 (n = 187)		2018 (n = 182)		2020 (n = 160)	
	ClinicCare / EG Clinea	69%	133	78%	157	71%	133	68%	123	59%
Medwin	4%	7	5%	11	4%	7	-	0		
Complimenta	2%	3	4%	8	3%	6	2%	4	4%	6
Frontspeed / Kiro DB	1%	1	3%	6	2%	4	3%	5	1%	2
Mibit			0%	1	3%	5	3%	6	4%	6
KirCACS					5%	10	14%	25	25%	40
Andet	6%	12	4%	8	5%	10	4%	8	4%	6
Uoplyst	19%	37	5%	10	6%	12	6%	11	4%	6

Som en tilføjelse til 2020-spørgeskemaet, blev der spurgt til, hvilke(t) computersystem(er), der benyttes i klinikken. Langt hovedparten anvender helt eller delvist PC/Windows.

Computersystem	2020 (n = 160)	
PC/Windows	82%	131
Mac/IOS	4%	7
Både PC og Mac	8%	13
Andet	1%	2
Uoplyst	4%	7

Med hensyn til elektroniske services fortsætter fremgangen på andelen af klinikker med elektronisk tidsbestilling, remindere via mail og information til patienterne via en digital informationstavle på klinikken. Remindere via sms ligger på niveau med 2018. De foregående undersøgelsers fald i andelen af klinikker, der benytter elektronisk nyhedsbrev til kontakt og information til deres patienter er yderligere forstærket i 2020.

Elektroniske services til patienterne	2012 (n = 193)		2014 (n = 201)		2016 (n = 187)		2018 (n = 182)		2020 (n = 160)	
Elektronisk tidsbestilling	6%	12	10%	21	16%	29	19%	34	36%	57
Remindere om aftalt tid via sms	51%	99	62%	124	64%	119	75%	136	75%	120
Remindere om aftalt tid via mail	18%	34	24%	48	27%	50	25%	45	33%	52
Digital informationstavle på klinikken	10%	20	11%	22	16%	30	19%	35	25%	40
Elektronisk nyhedsbrev	43%	83	47%	94	45%	84	34%	61	18%	28
Ingen/uoplyst	24%	47	18%	36	17%	31	13%	24	14%	22
Uoplyst	6%	11	4%	8	7%	14	7%	12	4%	7

Personskemaer

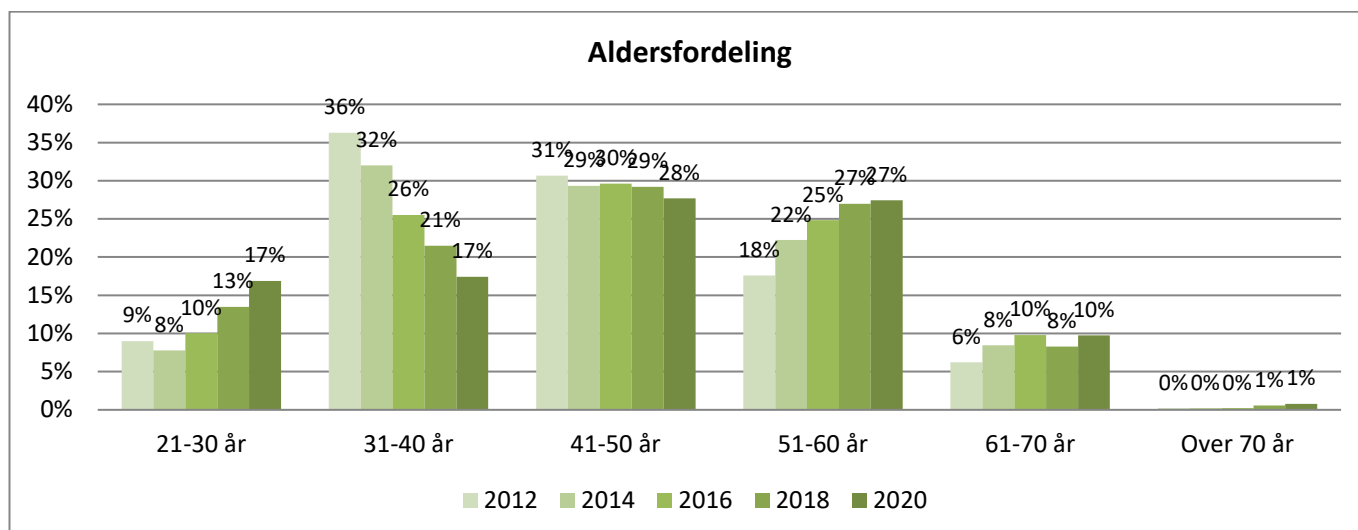
Inklusiv de delvis udfyldte skemaer besvarede 384 kiropraktorer de udsendte personskemaer svarende til en responsrate på 60%. Heraf afviste 3 samtykke til indsamling af deres personlige data, hvilket giver en kohorte for 2020 på 381.

Køn og alder

Mens fordelingen af køn blandt de responderende hidtil har været nogenlunde stabil, stiger andelen af kvinder blandt de besvarende i den seneste undersøgelse. Tre personer angav ikke køn i 2020.

Køn	2012 (n = 469)		2014 (n = 454)		2016 (n = 439)		2018 (n = 366)		2020 (n = 381)	
	Mand	44%	208	43%	197	43%	190	41%	151	38%
Kvinde	54%	254	56%	252	56%	246	54%	198	61%	233
Uoplyst	2%	7	1%	5	1%	3	5%	17	1%	3

Aldersfordeling har set over den seneste halve snes år ændret sig en del, hvor andelen af kiropraktorer i tyverne og halvtredserne har oplevet en stigning nær 10 procentpoint, mens gruppen af 31-40-årige er halveret. I hvilken udstrækning det måtte hænge sammen med de seneste undersøgelser lavere responsrate kan ikke afgøres af KIROFAKTA alene.

Uddannelse

Ved sammenligning af de deltagendes uddannelsessted bliver tilstedeværelsen af en dansk uddannelse mere og mere tydelig.

Dimissionsland	2012 (n = 469)		2014 (n = 454)		2016 (n = 439)		2018 (n = 366)		2020 (n = 381)	
	Danmark	47%	219	46%	210	49%	217	55%	203	60%
England	20%	92	19%	86	19%	85	17%	62	16%	60
USA	29%	137	29%	131	27%	117	23%	85	22%	83
Canada	3%	12	2%	11	2%	10	2%	7	2%	7
Andet	1%	4	1%	5	1%	4	1%	2	0%	1
Uoplyst	1%	5	2%	11	1%	6	2%	7	1%	3

Kiropraktorerne afsluttede deres uddannelse i perioden 1972-2020 med en gennemsnitlig anciennitet i 2020 på knap 18 år. Der har den ligget uændret siden 2016.

Anden kompetencegivende uddannelse	2012 (n = 469)		2014 (n = 454)		2016 (n = 439)		2018 (n = 366)		2020 (n = 381)	
Ja	17%	82	18%	83	17%	74	19%	68	20%	77
Nej	81%	381	79%	359	82%	360	81%	295	79%	300
Uoplyst	1%	6	3%	12	1%	5	1%	3	1%	4

Omfanget af kiropraktorerne øvrige kompetencegivende uddannelse sammenlignet med tidligere giver et ret statisk billede. De relativt lave absolutte værdier for arten af anden uddannelse medfører nogen fluktuation inden for de enkelte kategorier.

Anden kompetencegivende uddannelse	2012 (n = 82)		2014 (n = 83)		2016 (n = 74)		2018 (n = 68)		2020 (n = 77)	
Kandidatgrad	5%	4	7%	6	8%	6	3%	2	5%	4
Bachelorgrad	22%	18	27%	23	19%	14	24%	16	27%	21
Master	9%	7	12%	10	19%	14	22%	15	18%	14
Ph.d.	13%	11	14%	12	15%	11	16%	11	17%	13
Andet/uoplyst	57%	47	51%	42	43%	32	41%	28	48%	37
Uoplyst	2%	2	5%	4	-	0	1%	1	-	0

De angivne kandidat-, bachelor- og masteruddannelser centrerede sig som vanligt omkring idræts- og sundhedsuddannelser, herunder medicin. Under anden uddannelse var spredningen lidt større men fortsat centreret omkring massører, akupunktører og diverse terapeutiske uddannelser.

Beskæftigelsesforhold

Hovedbeskæftigelse som kiropraktor	2012 (n = 469)		2014 (n = 454)		2016 (n = 439)		2018 (n = 366)		2020 (n = 381)	
Arbejde på klinik	87%	406	85%	387	87%	382	87%	324	86%	326
Klinisk arbejde på sygehus	3%	14	2%	11	3%	11	2%	8	2%	9
Privat sundhedsordning	3%	15	2%	11	1%	5	1%	4	2%	7
Undervisning	-	0	1%	3	0%	1	1%	2	1%	4
Forskning	2%	10	2%	10	3%	11	2%	6	3%	13
Ph.d.-studerende	1%	4	1%	3	1%	3	2%	6	1%	4
Administration el. ledelse			2%	9	3%	11	2%	7	2%	8
Ikke i beskæftigelse	1%	4	0%	1	1%	6	-	0	1%	5
Andet	2%	9	1%	6	0%	1	1%	3	0%	1
Uoplyst	1%	5	3%	13	2%	8	2%	6	1%	4

Klinikejere udgør 58% (220/381) af de kiropraktorer, der har besvaret den individuelle del af undersøgelsen.

Ser man alene på kiropraktorerne hovedbeskæftigelse, som i tabellen ovenfor, domineres billedet klart af klinisk arbejde, mens værdierne for de øvrige typer af arbejde er for små til at identificere eventuelle udviklingstendenser.

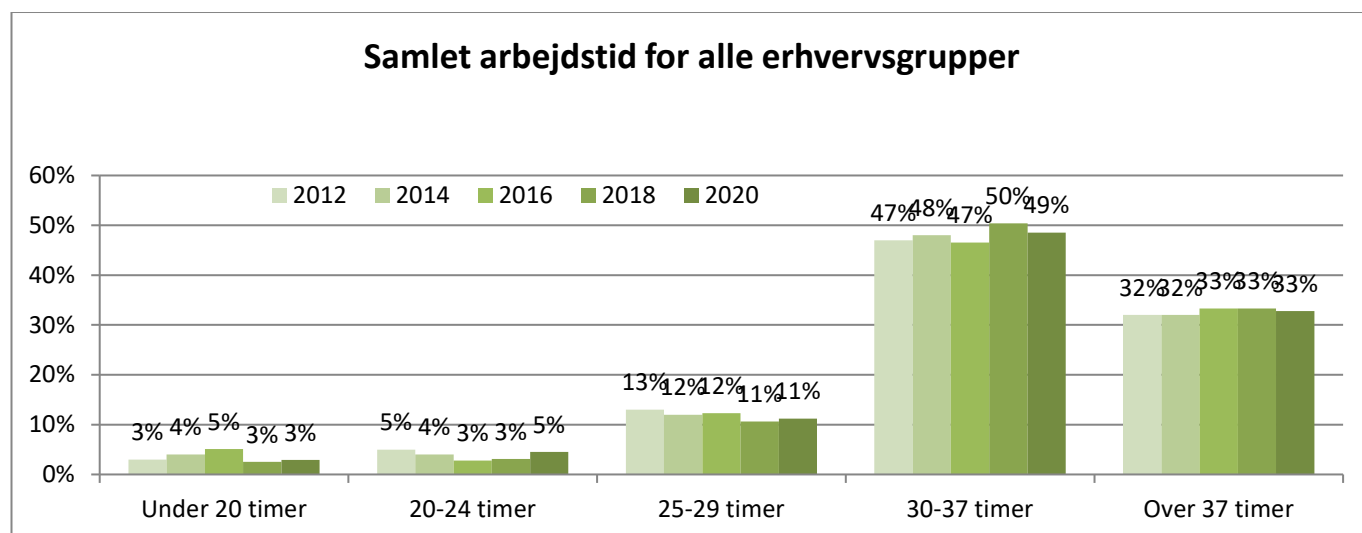
Andelen af respondenter med anden beskæftigelse som kiropraktor ved siden af den primære ansættelse ligger uændret i forhold til 2018 på 15% (59/381), om end procentdelen denne gang dækker over, at flere kiropraktorer indberetter mere end én sidebeskæftigelse. Undervisning er som tidligere det mest udbredte bijob.

Supplerende beskæftigelse som kiropraktor	2012 (n = 89)		2014 (n = 84)		2016 (n = 73)		2018 (n = 55)		2020 (n = 59)	
Arbejde på klinik	9%	8	20%	17	11%	8	5%	3	8%	5
Klinisk arbejde på sygehus	6%	5	2%	2	10%	7	2%	1	8%	5
Privat sundhedsordning	14%	13	12%	10	10%	7	11%	6	12%	7
Undervisning	34%	30	35%	29	34%	25	42%	23	41%	24
Forskning	7%	6	2%	2	8%	6	7%	4	5%	3

Ph.d.-studerende	6%	5	5%	4	4%	3	-	0	2%	1
Praksiskonsulent	4%	4	4%	3	5%	4	7%	4	7%	4
Andet konsulentarbejde					36%	26	35%	19	31%	18
Administration el. ledelse			20%	17	12%	9	15%	8	10%	6
Andet	48%	43	38%	32	22%	16	18%	10	39%	23

Arbejdstid

Udsvingene for kiropraktorenes samlede ugentlige arbejdstid set i forhold til tidligere er beskedne. En stigning i gruppen med under 20 timer arbejde om ugen set over de første KiroFAKTA-undersøgelser frem til 2016, er faldet lidt igen og stagneret på 3%. En tredjedel af kiropraktorerne arbejder mere end 37 timer om ugen.

Som opfølgning på ovenstående blev der eksplicit spurgt til arbejdsugens gennemsnitlige længde i klinikken. Hensigten var at undersøge en eventuel diskrepans mellem den faktiske og den ønskede arbejdstid. Fordelt på køn ses, at blandt kvinderne i primærpraksis arbejder en tredjedel af kvinderne maksimalt 29 timer i klinikken, mens det kun gør sig gældende for hver fjerde mandlige kiropraktor:

Hvor mange timer pr. uge arbejder du i klinik (ekskl. konsulentarbejde, undervisning mv.)?	Kvinder (n = 207)		Mænd (n = 132)		I alt (n = 341)*	
Under 20 timer	3%	7	5%	7	4%	14
20 – 24 timer	11%	22	2%	3	7%	26
25 – 29 timer	20%	42	17%	23	19%	65
30 – 37 timer	51%	106	53%	70	52%	177
Over 37 timer	14%	28	22%	29	17%	57
Uoplyst	1%	2	-	0	1%	2

*Inkl. 2 besvarelser hvor køn ikke er angivet.

Andelen på omtrent 7 ud af 10 af kiropraktorer, der finder deres aktuelle timetal passende, er næsten identisk for kønnene. Lidt flere mænd end kvinder ønsker færre arbejdstimer:

Ønsker du flere eller færre arbejdstimer?	Kvinder (n = 207)		Mænd (n = 132)		I alt (n = 341)*	
Ja, jeg vil gerne arbejde mere	5%	10	3%	4	4%	14
Nej, antallet af arbejdstimer passer til mine ønsker	70%	144	68%	90	69%	236
Ja, jeg vil gerne arbejde mindre	25%	51	28%	37	26%	88
Uoplyst	1%	2	1%	1	1%	3

*inkl. 2 besvarelser hvor køn ikke er angivet

Af de 14, der ønsker øget arbejdstid, angiver 6, at der ikke er yderligere efterspørgsel på kiropraktisk behandling i vedkommendes område, 4 at klinikken ikke har behov for, at de arbejder mere, og 2 at klinikens fysiske rammer sætter en grænse for øget arbejdstid. Én respondent besvarer spørgsmålet med "Andet/ønsker ikke at oplyse", mens helbreds-mæssige årsager ikke optræder blandt årsagerne til at arbejde mindre end ønsket i 2020.

Af de 88, der ønsker at arbejde mindre, har 44 en samlet arbejdstid inkl. eventuel sidebeskæftigelse på over 37 timer om ugen, mens 10 arbejder mindre end 30 timer. De 88 begrundes ønsket om færre timer med:

Hvorfor vil du gerne arbejde mindre?	Kvinder (n = 51)		Mænd (n = 37)		I alt (n = 88)	
	%	Antal	%	Antal	%	Antal
Mit helbred / arbejdets fysiske belastning gør, at jeg gerne vil arbejde mindre	35%	18	32%	12	34%	30
Private forhold gør, at jeg gerne vil arbejde mindre	45%	23	38%	14	42%	37
Andet / ønsker ikke at oplyse	20%	10	30%	11	24%	21

Et andet opfølgende spørgsmål blev kun stillet til respondenter, som både angav en arbejdstid i klinikken på max. 29 timer (n=105) og samtidig erklærede sig tilfredse med deres nuværende antal af ugentlige arbejdstimer (n=236). I alt 73 respondenter matchede begge kriterier:

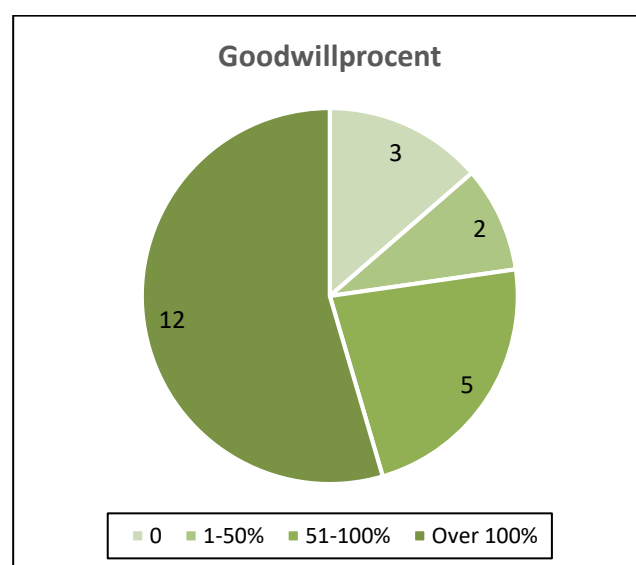
Hvorfor ønsker du ikke fuld tid i klinikken?	Kvinder (n = 51)		Mænd (n = 21)		I alt (n = 73)*	
	%	Antal	%	Antal	%	Antal
Lagt sammen med anden beskæftigelse har jeg allerede fuld tid	29%	15	43%	9	34%	25
Mit helbred / arbejdets fysiske belastning tillader mig ikke at arbejde at arbejde mere	37%	19	14%	3	30%	22
Private forhold gør, at jeg ikke ønsker at arbejde mere	27%	14	24%	5	26%	19
Andet / ønsker ikke at oplyse	6%	3	19%	4	10%	7

*inkl. 1 besvarelse hvor køn ikke er angivet

En tredjedel af kiropraktorerne med mindre end fuld beskæftigelse i klinik, har fuldtidsbeskæftigelse når de supplerer med andet arbejde, hvilket svarer til de foregående undersøgelser. Som årsag til ikke at ønske fuld tid for kiropraktorer med max. 29 timers ugentligt arbejde ligger private forhold og helbreds-begrænsninger omtrent på samme niveau i 2020, hvilket er en markant forskel ift. 2018, hvor tre gange så mange angav private forhold som helbred.

Køb af klinik

Over de sidste 3 år har 27 angivet at købe klinik eller andel af klinik. Goodwillprocenten blandt de 20, der valgte at angive den, lå mellem 0 og 136%, med en middelværdi på 91%.

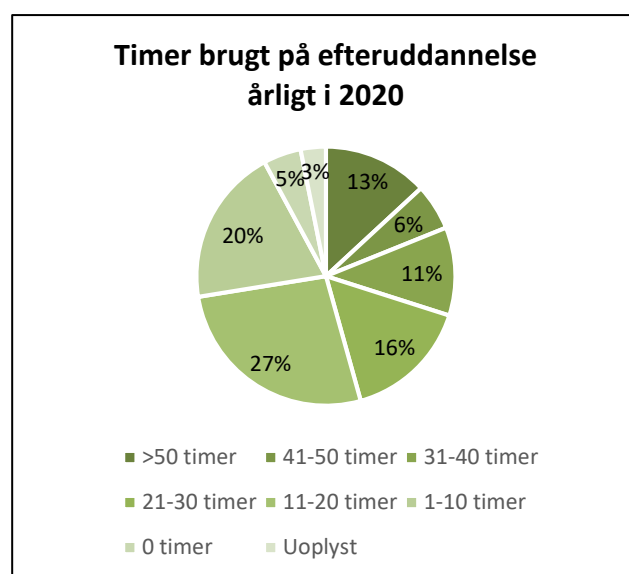
Efteruddannelse

Kiropraktorerne har inden for det seneste år deltaget i en bred vifte af uddannelsesaktiviteter.

Generelt deltager flere kiropraktorer end tidligere både i NIKKBs kurser og Roadshows, men også i konferencer og andre kurser. Deltagelse i private kurser ligger med 44% på niveau med 2016, hvilket er betydeligt over niveauet fra 2012 og 2014.

Efteruddannelse	2012 (n = 469)		2014 (n = 454)		2016 (n = 439)		2018 (n = 366)		2020 (n = 381)	
Kurser på NIKKB	64%	300	69%	312	61%	266	69%	253	69%	262
Roadshows					66%	288	76%	278	64%	244
Konferencedeltagelse	41%	193	38%	174	47%	207	52%	191	58%	222
Kurser hos private udbydere	25%	118	36%	163	45%	198	44%	161	40%	151
Master-uddannelse	2%	10	2%	9	1%	5	1%	5	1%	5
Andet	10%	49	11%	51	17%	76	19%	69	19%	73

Knap halvdelen bruger mere end 20 timer årligt på efteruddannelsen, og næsten hver femte mere end 40 timer.

Arbejde i primærsektorens klinikker

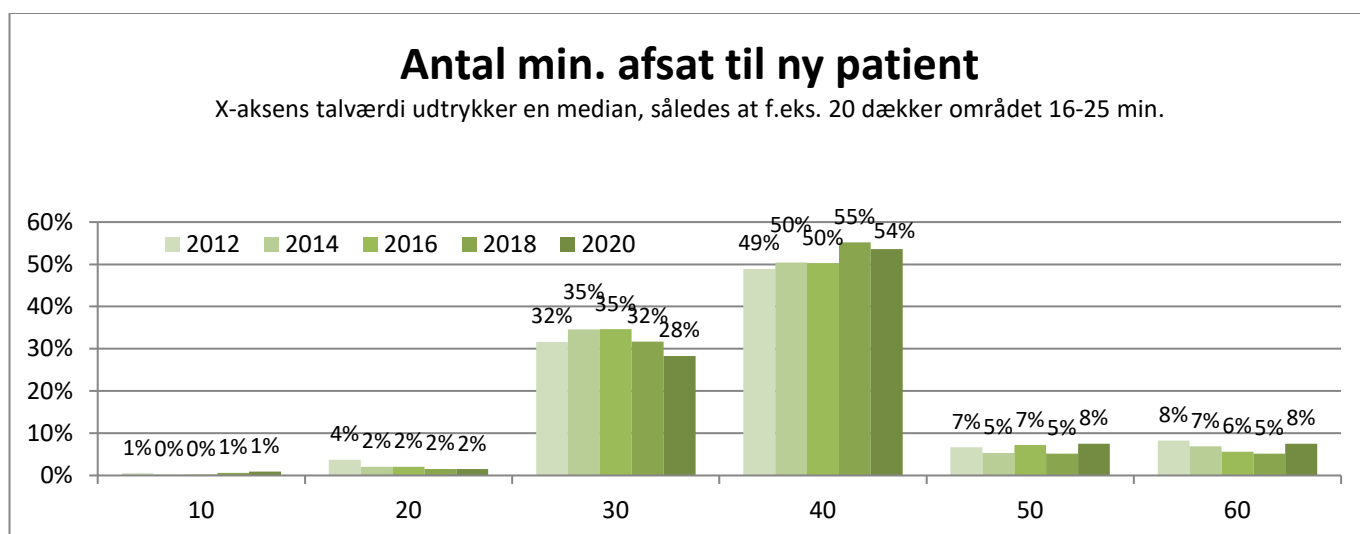
Arbejdstidens anvendelse

I alt 341 af de responderende kiropraktorer arbejder i primærsektoren som enten deres hovedbeskæftigelse eller deres sekundære job. De anvender i gennemsnit 29 timer om ugen til behandling af patienter, hvilket er uændret gennem samtlige undersøgelser.

Den tid, der i gennemsnit kræves til administration, steg i perioden 2012 til 2018, fra 3,4 over 3,8 til 4,2 timer om ugen. I 2020 er tiden brugt på administration i klinikken igen faldet lidt til 3,9 ugentlige timer. Den gennemsnitlige tid anvendt på kommunikation ligger på 1,8 timer, hvor den i 2014, 2016 og 2018 lå på 1,9 timer og i 2012 på 2,1.

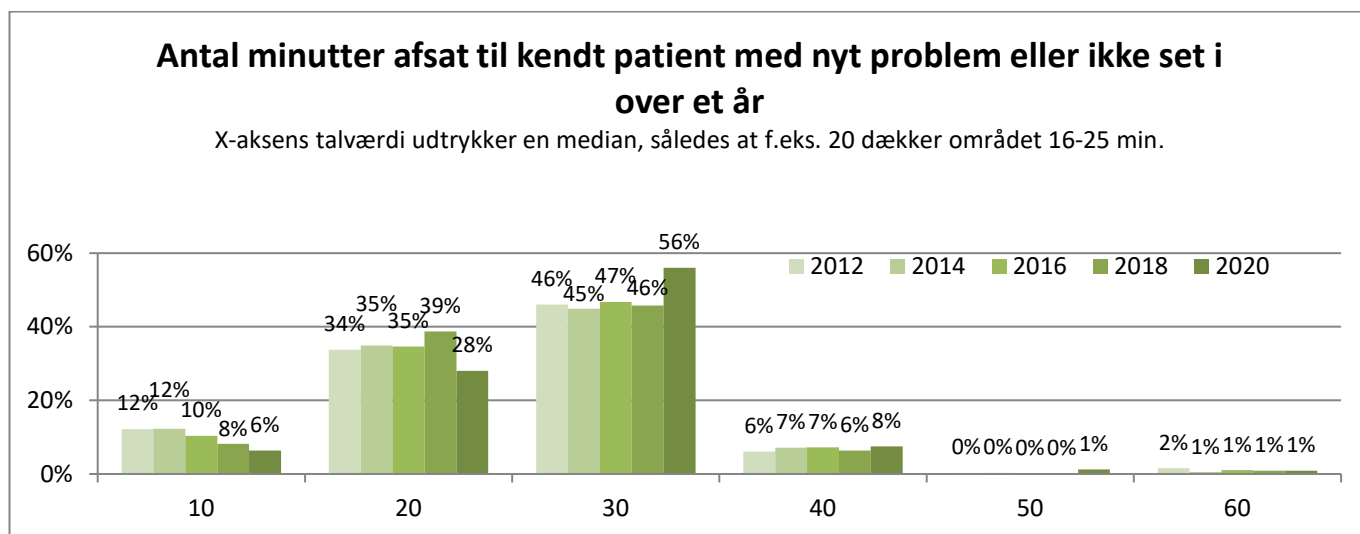
Konsultationerne

Adspurgt om hvor mange minutter, der typisk vil være sat af til en ny patient, er gennemsnittet 40 minutter (spænd 15 – 90 min.). Det er uændret ift. de foregående undersøgelser, hvis gennemsnitsværdier alle ligger inden for en variation af ét minut.

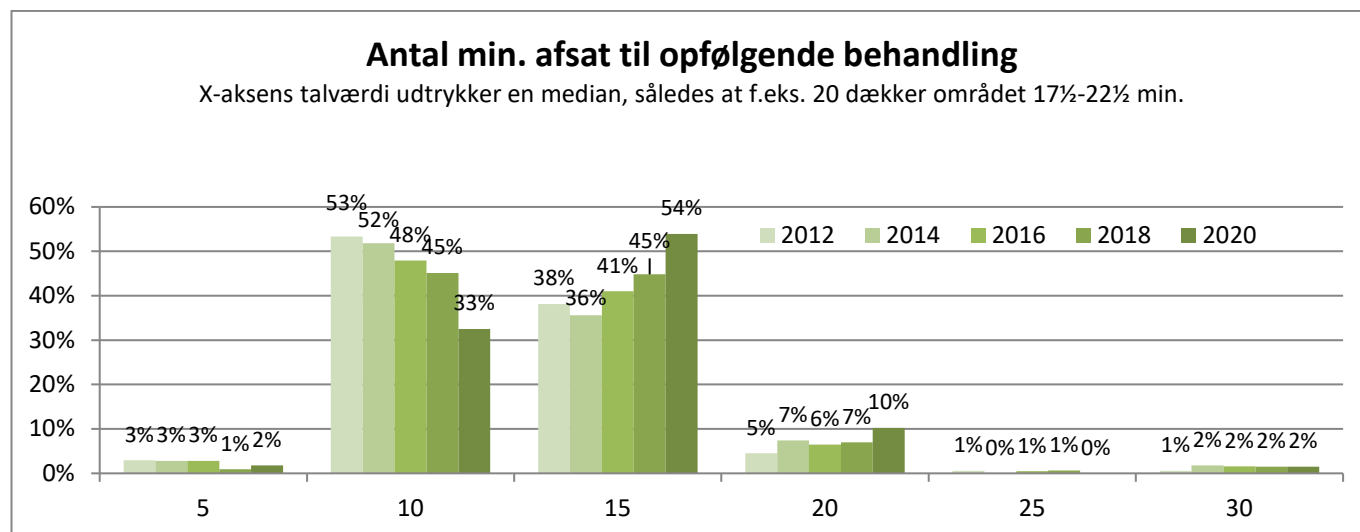

To kiropraktorer bruger hhv. 70 og 90 minutter ved første konsultation.

Den typiske konsultationstid afsat til en kendt patient, der henvender sig med et nyt problem, eller som sidst har været set for mere end et år siden, er i gennemsnit 28 minutter (spænd 7 – 60 min.). Det er en stigning på 2 minutter i forhold til de foregående undersøgelser.

Opfølgende behandlingskonsultationer er der afsat 14 minutter til i gennemsnit (spænd 3 – 30), en stigning på 1 minut.

Mens andelen af såvel meget korte som meget lange konsultationer kun oplever beskedne udsving, ses en mere konsistent udvikling mod længere konsultationer i en antalsmæssigt set store midtergruppe, navnlig ved opfølgende behandling, hvor mange tilsyneladende går fra 10 til 15 minutters konsultationer, men også ved kendt patient med nyt problem, hvor tendensen går fra 20 minutter til 30.

Behandlingsmodaliteter

Manipulation, triggerpunktsbehandling, og træningsvejledning i behandlingsrummet er som tidligere år de klart mest benyttede behandlingsmodaliteter, fulgt af muskelenergiteknikker og andre bløddelsteknikker, der begge finder stigende udbredelse. Brug af dry-needling stiger fortsat, mens anvendelsen af shockwave, activator og laser har ligget stabilt over de seneste tre undersøgelser.

Et fald i udbredelsen ses ved akupunktur, massage og træningsvejledning i separat træningsafdeling. En mulig forklaring kan være, at det er modaliteter, som i stigende grad varetages af andre faggrupper i klinikken eller med tilknytning til klinikken.

Hvilke behandlingsmodaliteter anvender du (sæt gerne flere krydser)?	2012 (n = 405)		2014 (n = 398)		2016 (n = 398)		2018 (n = 333)		2020 (n = 341)	
Manipulation med eller uden drop	97%	393	98%	392	97%	388	98%	327	97%	330
Muskelenergiteknikker	64%	259	61%	242	71%	284	77%	256	74%	255
Triggerpunktsbehandling	92%	372	90%	358	93%	370	95%	316	94%	321
Shockwave	11%	45	13%	50	14%	57	17%	58	17%	58
Activator	50%	201	48%	193	55%	220	58%	192	58%	197
Akupunktur	23%	93	24%	94	28%	110	23%	76	20%	69
Dry-needling	26%	106	33%	133	46%	182	47%	156	52%	176
Massage	51%	205	51%	201	59%	233	57%	191	50%	170
Andre bløddelsteknikker	60%	242	60%	237	69%	273	76%	254	74%	255
Træningsvejledning i behandlingsrum	80%	322	79%	315	86%	342	89%	296	89%	303
Træningsvejledning i træningsafdeling	18%	73	16%	64	22%	87	23%	78	16%	54
Laser			25%	98	33%	133	35%	115	35%	119
Andet	11%	46	10%	40	29%	115	21%	71	28%	96
Uoplyst	2%	10	1%	2	2%	9	1%	3	3%	10

Kommunikation

Omkring kommunikation med det øvrige sundhedsvæsen står Edifact fortsat som den foretrukne kommunikationsform, selvom sikker mail eller e-boks stadig oftere tages i brug. Almindeligt brev og navnlig fax er under afvikling.

Kommunikation med det øvrige sundhedsvæsen	2012 (n = 405)		2014 (n = 398)		2016 (n = 398)		2018 (n = 333)		2020 (n = 341)	
Sikker mail / e-boks							34%	113	48%	164
Via Edifact	73%	295	85%	337	86%	342	93%	311	91%	312
Via mail	41%	165	44%	177	55%	218	26%	86	21%	71
Via telefon	82%	331	76%	301	84%	336	86%	285	85%	290
Via brev	52%	211	33%	132	42%	168	41%	138	38%	128
Via fax	31%	126	28%	112	36%	145	35%	115	16%	55
Andet	2%	10	2%	6	4%	17	3%	11	4%	14
Uoplyst	3%	11	1%	4	2%	8	1%	4	3%	11